

Tractats internacionals. Lleis. Sentències del Tribunal Constitucional

Tractats internacionals

Proposta d'aprovació de la ratificació de la Carta social europea (revisada)

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 30 de juny del 2004 ha aprovat la següent:

Proposta d'aprovació de la ratificació de la Carta social europea (revisada)

En el decurs de la Conferència ministerial sobre els drets humans, que va tenir lloc el 5 de novembre de 1990 a Roma, es va encomanar al Comitè de Ministres del Consell d'Europa que iniciés una reflexió sobre el paper, el contingut i el funcionament de la Carta social europea.

A la fi de l'any 1990, es creà el Comitè per a la Carta social europea (Comitè per al Rellançament de la Carta, conegut amb el nom de Charte-Rel), a fi de millorar la Carta social europea i en particular el seu sistema de control. Quatre anys després, aquest Comitè va presentar al Comitè de Ministres un projecte de Carta social revisada. Finalment, el Comitè de Ministres va adoptar el text de la Carta social europea (revisada) el 3 d'abril de 1996 i el va obrir a la signatura el 3 de maig de 1996; la nova Carta va entrar en vigor l'1 de juliol de 1999.

Els fundadors i redactors de la Carta social europea (revisada) exposen que la Carta social europea, primer, i la Carta social europea (revisada), posteriorment són el complement natural de la Convenció per a la salvaguarda dels drets humans i les llibertats fonamentals de la qual Andorra és part des de l'any 1996.

La Carta social europea (revisada) té en compte l'evolució del dret del treball i de les polítiques socials des de l'elaboració de la Carta social del 1961.

La Carta social europea (revisada) és un conveni europeu diferent en molts aspectes d'altres convenis europeus i internacionals acceptats pel Principat d'Andorra al llarg dels darrers onze anys.

A diferència d'altres convenis, la Carta social europea (revisada) és un instrument que permet als estats l'adopció per fases i de manera progressiva dels 31 articles que el componen, condicionada no gensmenys a l'acceptació d'un mínim de setze articles o seixanta-tres apartats que cal escollir entre la totalitat dels articles, dels quals 9 articles pertanyen a l'anomenat "nucli dur" (articles 1, 5, 6, 7, 12, 13, 16, 19, 20).

La flexibilitat de la ratificació de la Carta social europea (revisada) permet que els estats hi vagin adaptant la seva estructura econòmica i el seu ordenament jurídic, i també que tots els participants de la societat es vagin familiaritzant amb l'aplicació de nous drets econòmics i socials.

La Carta social europea (revisada) és un conveni que recopila i integra les disposicions de la Carta social europea de 1961, (STCE núm. 35); les disposicions del Protocol addicional de 1988 (STCE núm. 128), el qual afegeix nous drets a la Carta social europea, i també integra les disposicions del Protocol d'esmena de 1991 (STCE núm. 142), que reforcen el sistema de control per part del Comitè Europeu dels Drets Socials de l'aplicació de les disposicions de la Carta social europea per part dels estats membres, i les disposicions del Protocol addicional de 1995 (STCE núm.158).

La Carta social europea (revisada) s'estructura en sis parts i un annex.

La part I conté una declaració genèrica dels drets i dels principis que constitueixen els objectius de la política de les parts contractants i ha de ser acceptada en la seva totalitat.

La part II conté els drets econòmics i socials tipificats per la Carta social europea (revisada).

A la part III s'estableix l'obligació dels estats d'intentar assolir tots els objectius determinats en la part I de la Carta social europea (revisada), es fixa l'abast del nucli dur i es determina el mínim d'articles o d'apartats que un estat ha d'acceptar en el moment de la ratificació.

En aquesta part també es regulen les relacions entre la Carta social europea (revisada) i el Protocol de 1988 i la manera en què el nou conveni substitueix les

obligacions contraetes per diversos estats amb la Carta social de 1961.

La part IV conté disposicions relatives al control de l'aplicació de les obligacions contingudes en la Carta social europea (revisada). També inclou la regulació del sistema de reclamacions col·lectives, definit i desenvolupat en el Protocol addicional de la Carta social europea, que va entrar en vigor el 1998.

La part V estableix la prohibició de discriminacions fonamentades en un dels motius enumerats en l'article E pel que fa a qualsevol dels drets continguts en la Carta social europea (revisada). Aquest article es fonamenta en l'article 14 de la Convenció europea dels drets humans i de les llibertats fonamentals, fet que estipula una enumeració més àmplia dels motius discriminatoris.

Les disposicions d'aquest article E preveuen que una diferència de tractament fonamentada en una causa objectiva i raonable no s'ha de qualificar de discriminatòria. A títol d'exemple de justificació objectiva i raonable es pot fer esment de les condicions d'edat o de qualificació per a l'accés a certes formes d'educació.

L'origen nacional no es considera un motiu de discriminació acceptable; no obstant això, l'exigència d'una nacionalitat específica pot ser acceptable en certes circumstàncies, per exemple per al dret de treballar en les forces armades o en l'Administració.

També es regulen en aquesta part les derogacions en cas de guerra o de perill públic; les restriccions, les relacions entre la Carta i el dret intern o els acords internacionals, i el procediment per fer esmenes.

La part VI conté les disposicions sobre signatura, ratificació, entrada en vigor, aplicació territorial i denúncia del conveni.

El contingut es completa amb un annex, que forma part integrant de la Carta social europea (revisada) i ajuda a conèixer la definició i l'abast de certs conceptes continguts en les seves disposicions.

Amb la ratificació de la Carta social europea (revisada) Andorra fa efectiu el compromís adoptat mitjançant la seva signatura el 4 de novembre del 2000.

L'Estat andorrà es dota, mitjançant aquesta ratificació, d'un marc jurídic reconegut internacionalment, que garanteix no solament l'adequació de la legislació actual als requeriments que el segle XXI planteja en matèria social, sinó també un avançament progressiu de la futura legislació andorrana en el camí de l'Europa del progrés social i econòmic.

La selecció de disposicions de la Carta social europea (revisada) que Andorra ratifica, que va més enllà dels 16 articles o dels 63 apartats que aquest conveni imposa com a requisit mínim per a la ratificació, és fruit d'un estudi profund i minuciós de l'ordenament jurídic andorrà en la matèria i respon a criteris realistes.

Al llarg dels només onze anys que fa que Andorra és un estat de dret, ha tingut lloc un procés de treball intens en l'àmbit legislatiu. Ha estat un recorregut fet a consciència i sense canvis bruscos. L'Estat andorrà s'ha anat adaptant als nous temps i a les necessitats sorgides de les noves relacions socials i econòmiques, i ho ha fet de manera progressiva i sense precipitacions, però determinada.

Els articles i els apartats objecte de la ratificació mostren que l'ordenament jurídic andorrà està alineat amb les legislacions més avançades de l'entorn europeu i posen en relleu la voluntat clara de l'Estat andorrà d'assolir, d'acord amb les disposicions de la part III, tots els objectius fixats a la part I de la Carta social europea (revisada).

Tenint en compte les consideracions esmentades,

S'aprova

La ratificació de la Carta social europea (revisada), del 3 de maig de 1996, d'acord amb l'article A de la part III de la Carta pel que fa als articles i els apartats següents de la part II de la Carta:

L'article 1 (apartats 1-4, íntegrament); l'article 2 (apartats 1-7, íntegrament); l'article 3 (apartats 1-4, íntegrament); l'article 4 (apartats 1-5, íntegrament); l'article 5 (íntegrament); l'article 7 (apartats 1-10, íntegrament); l'article 8 (apartats 1-5, íntegrament); l'article 9 (íntegrament); l'article 10 (apartats 1-5, íntegrament); l'article 11 (apartats 1-3, íntegrament); l'article 12 (apartats 1-4,

íntegrament); l'article 13 (apartats 1-4, íntegrament); l'article 14 (apartats 1-2, íntegrament); l'article 15 (apartats 1-3, íntegrament); l'article 17 (apartats 1-2, íntegrament); l'article 18 (apartat 4); l'article 19 (apartats 1, 3, 5, 7, 9, 11, 12); l'article 20 (íntegrament); l'article 23 (íntegrament); l'article 26 (apartats 1-2, íntegrament); l'article 30 (íntegrament), i l'article 31 (apartats 1-2).

El Ministeri d'Afers Exteriors donarà a conèixer la data d'entrada en vigor de la Carta social europea (revisada) per al Principat d'Andorra.

Casa de la Vall, 30 de juny del 2004

Francesc Areny Casal
Síndic General

Nosaltres els coprínceps manifestem el consentiment de l'Estat per obligar a través d'ell, n'ordenem la publicació en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra, i autoritzem que a partir d'aquell moment es pugui lliurar l'instrument de ratificació corresponent.

Joan Enric Vives Sicília
Bisbe d'Urgell

Copríncep d'Andorra

Jacques Chirac
President de la República Francesa
Copríncep d'Andorra

Carta social europea (revisada)

Estrasburg, 3.V.1996

Preàmbul

Els governs signataris, membres del Consell d'Europa,

Considerant que l'objectiu del Consell d'Europa és d'assolir una unió més estreta entre els seus membres a fi de salvaguardar i de promoure els ideals i els principis que constitueixen el patrimoni comú i d'afavorir-ne el progrés econòmic i social, especialment a través de la defensa i el desenvolupament dels drets humans i de les llibertats fonamentals;

Considerant que d'acord amb la Convenció per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals, signada a Roma el 4 de novembre de 1950, i amb els seus Protocols, els Estats membres del Consell d'Europa han convingut garantir a les seves poblacions els

drets civils i polítics i les llibertats especificades en aquests instruments;

Considerant que, mitjançant la Carta social europea, oberta a la signatura el 18 d'octubre de 1961 a Torí i els seus Protocols, els Estats membres del Consell d'Europa han convingut garantir a les seves poblacions els drets socials especificats en aquests instruments per tal de millorar-ne el nivell de vida i promoure'n el benestar;

Recordant que la Conferència ministerial sobre els drets humans, que va tenir lloc a Roma el 5 de novembre de 1990, va posar en relleu, d'una banda, la necessitat de preservar el caràcter indivisible de tots els drets humans, tant civils com polítics, econòmics, socials o culturals, i d'altra banda, la necessitat de donar un nou impuls a la Carta social europea;

Determinats, tal com es va decidir a la Conferència ministerial reunida a Torí els dies 21 i 22 d'octubre de 1991, a actualitzar i adaptar el contingut material de la Carta particularment a fi de tenir en compte els canvis socials fonamentals que hi ha hagut des que es va adoptar;

Reconeixent la utilitat d'incorporar en una Carta revisada, destinada a substituir progressivament la Carta social europea, els drets garantits per la Carta tal com s'han esmenat, els drets garantits pel Protocol addicional de 1988, i també d'afegir-hi nous drets,

Han convingut el següent:

Part I

Les Parts reconeixen com a objectiu d'una política que perseguiran per tots els mitjans útils en els àmbits nacional i internacional, la realització de les condicions necessàries per assegurar l'exercici efectiu dels drets i els principis següents:

1. Qualsevol persona ha de tenir la possibilitat de guanyar-se la vida amb un treball emprès lliurement.
2. Totes les persones treballadores tenen dret a unes condicions laborals equitables.
3. Totes les persones treballadores tenen dret a la seguretat i a la higiene en el treball.
4. Totes les persones treballadores tenen dret a una remuneració equitativa

que els asseguri, igual que a les seves famílies, un nivell de vida satisfactori.

5. Tots els treballadors i els patrons tenen el dret d'associar-se lliurement en organitzacions nacionals o internacionals per protegir els seus interessos econòmics i socials.

6. Tots els treballadors i els patrons tenen el dret de negociar col·lectivament.

7. Els infants i els adolescents tenen dret a una protecció especial contra els perills físics i morals a què estan exposats.

8. Les dones treballadores, en cas de maternitat, tenen dret a una protecció especial.

9. Qualsevol persona té dret a mitjans apropiats d'orientació professional, que l'ajudin a triar una professió adequada a les seves aptituds personals i els seus interessos.

10. Qualsevol persona té dret a disposar de mitjans apropiats de formació professional.

11. Qualsevol persona té el dret de beneficiar-se de totes les mesures que li permetin gaudir del millor estat de salut que pugui tenir.

12. Totes les persones treballadores i els seus drethavents tenen dret a la seguretat social.

13. Qualsevol persona desproveïda de recursos suficients té dret a una assistència social i mèdica.

14. Qualsevol persona té el dret de beneficiar-se de serveis socials qualificats.

15. Qualsevol persona discapacitada té dret a l'autonomia, a la integració social i a la participació en la vida de la comunitat.

16. La família, com a cèl·lula fonamental de la societat, té dret a una protecció social, jurídica i econòmica apropiada per assegurar el seu ple desenvolupament.

17. Els infants i els adolescents tenen dret a una protecció social, jurídica i econòmica adequada.

18. Els súbdits d'una de les Parts tenen el dret d'exercir en el territori d'una altra Part qualsevol activitat lucrativa, en

igualtat amb els nacionals d'aquesta Part, sense perjudici de les restriccions basades en motius seriosos de caràcter econòmic o social.

19. Els treballadors migrants súbdits d'una de les Parts i les seves famílies tenen dret a la protecció i a l'assistència en el territori de qualsevol altra Part.

20. Totes les persones treballadores tenen dret a la igualtat d'oportunitats i de tractament en matèria d'ocupació i de professió, sense discriminació per raó de sexe.

21. Les persones treballadores tenen dret a ser informades i consultades dins l'empresa.

22. Les persones treballadores tenen dret a participar en la determinació i la millora de les condicions de treball i de l'entorn laboral de l'empresa.

23. La gent gran té dret a una protecció social.

24. Totes les persones treballadores tenen dret a una protecció en cas d'acomiadament.

25. Totes les persones treballadores tenen dret a la protecció dels seus crèdits en cas d'insolvència del patró.

26. Totes les persones treballadores tenen dret a la dignitat en el treball.

27. Totes les persones amb responsabilitats familiars que ocupen o desitgen ocupar un lloc de treball, tenen dret a fer-ho sense estar sotmeses a discriminacions i, en la mesura que sigui possible, sense que hi hagi un conflicte entre la feina i les responsabilitats familiars.

28. Els representants dels treballadors dins l'empresa tenen dret a la protecció contra els actes susceptibles de causar-los perjudici i han de tenir les facilitats oportunes per complir les seves funcions.

29. Totes les persones treballadores tenen el dret de ser informades i consultades en els procediments d'acomiadament col·lectius.

30. Tota persona té dret a la protecció contra la pobresa i l'exclusió social.

31. Tota persona té dret a l'habitatge.

Part II

Les Parts es comprometen a considerar-se vinculades, tal com disposa la part III, per les obligacions que resulten dels articles i dels apartats següents.

Article 1

Dret al treball

A fi d'assegurar l'exercici efectiu del dret al treball, les Parts es comprometen a:

1. reconèixer com un dels principals objectius i responsabilitats la realització i el manteniment del nivell d'ocupació, tant elevat i estable com sigui possible, amb vista a la realització de l'ocupació plena;

2. protegir de manera eficaç el dret de la persona treballadora a guanyar-se la vida amb un treball emprès lliurement;

3. establir o mantenir serveis gratuïts d'ocupació per a totes les persones treballadores;

4. assegurar o afavorir una orientació, una formació i una readaptació professionals apropiades.

Article 2

Dret a unes condicions de treball equitables

A fi d'assegurar l'exercici efectiu del dret a unes condicions laborals equitables, les parts es comprometen a:

1. fixar una durada raonable del treball diari i setmanal, amb una reducció progressiva de la setmana de treball en la mesura que ho permetin l'augment de la productivitat i els factors que hi contribueixen;

2. preveure dies festius retribuïts;

3. assegurar l'atorgament d'unes vacances anuals pagades de quatre setmanes com a mínim;

4. eliminar els riscos inherents a les ocupacions perilloses o insalubres i, quan aquests riscos encara no s'hagin pogut eliminar o no s'hagin pogut reduir suficientment, assegurar als treballadors empleats en aquestes ocupacions o bé una reducció de la durada del treball o bé unes vacances pagades suplementàries;

5. assegurar un repòs setmanal que coincideixi, sempre que sigui possible, amb el dia de la setmana que la tradició o

els usos del país o de la regió reconeixen com a dia de descans;

6. vetllar perquè les persones treballadores siguin informades dels aspectes essencials del contracte o de la relació laboral per escrit, al més aviat possible, i en tot cas, com a molt tard dos mesos després de l'inici de la seva feina;

7. fer beneficiar les persones treballadores que efectuïn un treball nocturn de mesures que tinguin en compte la naturalesa especial d'aquest tipus de feina.

Article 3

Dret a la seguretat i a la higiene en el treball

A fi d'assegurar l'exercici efectiu del dret a la seguretat i a la higiene en el treball, les Parts es comprometen, després d'escoltar les organitzacions patronals i de treballadors, a:

1. definir, aplicar i reexaminar periòdicament una política nacional coherent en matèria de seguretat, de salut dels treballadors i d'entorn laboral. Aquesta política ha de tenir com a objectiu primordial la millora de la seguretat i de la higiene professionals i la prevenció dels accidents i dels perjudicis contra la salut que resultin del treball, que estiguin relacionades amb el treball o que tinguin lloc durant el treball, principalment reduint al mínim les causes dels riscos inherents a l'entorn laboral;

2. aprovar reglaments de seguretat i d'higiene;

3. aprovar mesures de control de l'aplicació d'aquests reglaments;

4. promoure la institució progressiva dels serveis de salut en el treball per a totes les persones treballadores, amb funcions essencialment preventives i d'assessorament.

Article 4

Dret a una remuneració equitativa

A fi d'assegurar l'exercici efectiu del dret a una remuneració equitativa, les Parts es comprometen a:

1. reconèixer el dret de les persones treballadores a una remuneració suficient per assegurar-los, tant personalment com a les seves famílies, un nivell de vida digne;

2. reconèixer el dret de les persones treballadores a un tipus de remuneració augmentat per les hores de treball suplementàries, llevat de certs casos particulars;

3. reconèixer el dret dels treballadors i les treballadores a una remuneració igual per un treball del mateix valor;

4. reconèixer el dret de totes les persones treballadores a un termini de preavís raonable en el cas de cessament de la feina;

5. no autoritzar retencions sobre els salaris si no és en les condicions i els límits prescrits per la legislació o per la reglamentació nacional, o fixats per convenis col·lectius o per laudes.

L'exercici d'aquests drets l'han d'assegurar els convenis col·lectius lliurement concertats, els mètodes legals de fixació de salaris, o bé qualsevol altre mitjà que s'ajusti a les condicions nacionals.

Article 5

Dret sindical

A fi de garantir o a promoure la llibertat dels treballadors i dels patrons a constituir organitzacions locals, nacionals o internacionals, per a la protecció dels seus interessos econòmics i socials, i d'adherir-se a aquestes organitzacions, les Parts es comprometen a fer que la legislació nacional no perjudiqui aquesta llibertat, ni s'apliqui de manera que la perjudiqui. La legislació o la reglamentació nacional han d'establir en quina mesura s'han d'aplicar a la policia les garanties previstes en el present article. El principi de l'aplicació d'aquestes garanties als membres de les forces armades i la mesura en què s'aplicarien a aquesta categoria de persones els determinen igualment la legislació o la reglamentació nacional.

Article 6

Dret de negociació col·lectiva

A fi d'assegurar l'exercici efectiu del dret de negociació col·lectiva, les Parts es comprometen a:

1. afavorir la consulta paritària entre treballadors i patrons;

2. promoure, quan es consideri necessari i útil, la institució de procediments de negociació voluntària entre els patrons o les organitzacions patronals, d'una ban-

da, i les organitzacions de treballadors, de l'altra, per regular les condicions laborals mitjançant convenis col·lectius;

3. afavorir la institució i la utilització de procediments adequats de conciliació i d'arbitratge voluntari per solucionar conflictes laborals;

i reconeixen:

4. el dret dels treballadors i dels patrons a emprendre accions col·lectives en cas de conflictes d'interès, incloent-hi el dret de vaga, sense perjudici de les obligacions que puguin resultar dels convenis col·lectius vigents.

Article 7

Dret dels infants i dels adolescents a la protecció

A fi d'assegurar l'exercici efectiu del dret dels infants i dels adolescents a la protecció, les parts es comprometen a:

1. fixar en 15 anys l'edat mínima d'admissió al treball, encara que s'admeten excepcions per als infants empleats en treballs lleugers determinats que no són susceptibles de perjudicar-ne la salut, la moralitat o l'educació;

2. fixar en 18 anys l'edat mínima d'admissió al treball per a algunes ocupacions determinades, considerades perilloses o insalubres;

3. prohibir que es contractin els infants que encara estan cursant l'ensenyament obligatori per a treballs que els privin del ple benefici d'aquest ensenyament;

4. limitar la durada del treball dels joves treballadors de menys de 18 anys, a fi que s'adeqüi a les exigències del seu desenvolupament, i en especial, a les necessitats de la seva formació professional;

5. reconèixer el dret dels joves treballadors i aprenents a una remuneració equitativa o a un subsidi adequat;

6. establir que les hores que els adolescents dediquen a la formació professional durant la durada normal del treball amb el consentiment del patró es considerin com a incloses en la jornada laboral;

7. fixar en quatre setmanes com a mínim la durada de les vacances retribuïdes anuals dels joves treballadors de menys de 18 anys;

8. prohibir contractar joves treballadors de menys de 18 anys per realitzar treballs nocturns, llevat d'alguns treballs determinats per la legislació o la reglamentació nacional;

9. establir que els joves treballadors de menys de 18 anys ocupats en algunes feines determinades per la legislació o la reglamentació nacional estiguin sotmesos a un control mèdic regular;

10. assegurar una protecció especial contra els perills físics i morals a què s'exposen els infants i els adolescents, i principalment contra els que resulten directament o indirectament de la seva feina.

Article 8

Dret de les treballadores a la protecció de la maternitat

A fi d'assegurar l'exercici efectiu del dret de les treballadores a la protecció de la maternitat, les Parts es comprometen a:

1. assegurar a les dones treballadores, abans i després del part, un repòs d'una durada total de catorze setmanes com a mínim, ja sigui mitjançant una baixa retribuïda, ja sigui mitjançant prestacions adequades de seguretat social, ja sigui mitjançant fons públics;

2. considerar il·legal que un patró comuniqui a una dona el seu acomiadament durant el període comprès entre el moment en què ella li notifica el seu embaràs i la fi de la baixa de maternitat, o en una data que impliqui que el termini de preavis expiri durant aquest període;

3. assegurar a les mares que alleten els fills pauses suficients a aquest efecte;

4. regular el treball nocturn de les dones embarassades, que han donat a llum recentment o que alleten els seus fills;

5. prohibir la contractació de dones embarassades, que hagin donat a llum recentment o que alletin els seus fills, per a treballs subterranis a les mines i per a qualsevol altre treball perillós, insalubre o dur, i també adoptar les mesures adequades per protegir els drets d'aquestes dones en matèria d'ocupació.

Article 9

Dret a l'orientació professional

A fi d'assegurar l'exercici efectiu del dret a l'orientació professional, les Parts

es comprometen a procurar o a promoure, tant com calgui, un servei que ajudi totes les persones, incloses les discapacitades, a resoldre els problemes relatius a l'elecció d'una professió o a l'ascens professional, tenint en compte les característiques de la persona interessada i la relació entre aquestes característiques i les possibilitats del mercat de treball; aquesta ajuda s'ha d'oferir, gratuïtament, tant als joves, inclosos els infants en edat escolar, com als adults.

Article 10

Dret a la formació professional

A fi d'assegurar l'exercici efectiu del dret a la formació professional, les Parts es comprometen a:

1. assegurar o a afavorir, tant com calgui, la formació tècnica i professional de totes les persones, incloses les discapacitades, després d'escoltar les organitzacions professionals de patrons i treballadors, i atorgar mitjans que permetin l'accés a l'ensenyament tècnic superior i a l'ensenyament universitari basant-se únicament en el criteri de l'aptitud individual;

2. assegurar o afavorir un sistema d'aprenentatge i d'altres sistemes de formació dels joves nois i noies, en les seves diverses ocupacions;

3. assegurar o afavorir, tant com calgui:

a) mesures adequades i fàcilment accessibles per a la formació de les persones treballadores adultes;

b) mesures especials per a la reeducació professional de les persones treballadores adultes que esdevingui necessària a causa de l'evolució tècnica o d'una nova orientació del mercat de treball;

4. assegurar o afavorir, tant com calgui, mesures especials de reciclatge i de reinserció de les persones afectades per un atur de llarga durada;

5. fomentar la plena utilització dels mitjans establerts amb disposicions adequades com ara:

a) la reducció o l'eliminació de taxes i càrregues;

b) l'atorgament d'una ajuda econòmica en els casos apropiats;

c) la inclusió dins les hores normals de treball del temps dedicat als cursos suplementaris de formació que la persona treballadora hagi realitzat durant el treball a petició del seu patró;

d) la garantia, mitjançant un control adequat, i després d'escoltar les organitzacions professionals de patrons i treballadors, de l'eficàcia del sistema d'aprenentatge i de qualsevol altre sistema de formació per a joves treballadors, i, d'una manera general, de la protecció adequada dels joves treballadors.

Article 11

Dret a la protecció de la salut

A fi d'assegurar l'exercici efectiu del dret a la protecció de la salut, les Parts es comprometen, directament o en cooperació amb les organitzacions públiques i privades, a adoptar mesures adequades amb els objectius principals següents:

1. eliminar, en la mesura que sigui possible, les causes d'una salut deficient;

2. preveure serveis de consulta i d'educació pel que fa a la millora de la salut i al desenvolupament del sentit de la responsabilitat individual en matèria de salut;

3. prevenir, en la mesura que sigui possible, les malalties epidèmiques, endèmiques i de qualsevol altra mena, i també els accidents.

Article 12

Dret a la seguretat social

A fi d'assegurar l'exercici efectiu del dret a la seguretat social, les Parts es comprometen a:

1. establir o mantenir un règim de seguretat social;

2. mantenir el règim de seguretat social a un nivell satisfactori, almenys igual al que és necessari per a la ratificació del Codi europeu de seguretat social;

3. esforçar-se per elevar progressivament el nivell de seguretat social;

4. adoptar mesures, mitjançant la conclusió d'acords bilaterals o multilaterals adequats o a través d'altres mitjans, i sense perjudici de les condicions establertes en aquests acords, per assegurar:

a) la igualtat de tractament entre els nacionals de cadascuna de les Parts i els súbdits de les altres Parts, pel que fa als drets a la seguretat social, inclosa la conservació dels avantatges atorgats per les legislacions de seguretat social, independentment dels desplaçaments que les persones protegides puguin dur a terme entre els territoris de les Parts;

b) l'atorgament, el manteniment i el restabliment dels drets a la seguretat social a través de mitjans com ara la totalització dels períodes d'assegurança o d'ocupació acomplerts d'acord amb la legislació de cadascuna de les Parts.

Article 13

Dret a l'assistència social i mèdica

A fi d'assegurar l'exercici efectiu del dret a l'assistència social i mèdica, les Parts es comprometen a:

1. vetllar perquè tota persona que no disposi de recursos suficients i que no pugui obtenir-los pels seus mitjans o percebre'ls a través d'una altra font, sobretot a través de prestacions que resultin d'un règim de seguretat social, pugui obtenir una assistència adequada i, en cas de malaltia, l'atenció que requereixi el seu estat;

2. vetllar perquè les persones que es beneficien d'una assistència d'aquest tipus no pateixin, per aquesta raó, una disminució dels seus drets polítics o socials;

3. preveure que tothom pugui obtenir, a través de serveis competents de caràcter públic o privat, assessorament i ajuda personal de qualsevol mena necessaris per prevenir, eliminar o alleujar l'estat de necessitat de caràcter personal i familiar;

4. aplicar les disposicions establertes en els apartats 1, 2 i 3 d'aquest article, en igualtat amb els seus nacionals, als súbdits de les altres Parts que es troben legalment en el seu territori, d'acord amb les obligacions que assumeixin en virtut del Conveni europeu d'assistència social i mèdica, signat a París l'11 de desembre de 1953.

Article 14

Dret a beneficiar-se dels serveis socials

A fi d'assegurar l'exercici efectiu del dret a beneficiar-se dels serveis socials, les Parts es comprometen a:

1. fomentar o organitzar els serveis que utilitzin mètodes adequats al servei social i que contribueixin al benestar i al desenvolupament de les persones i dels col·lectius en la comunitat, i també a adaptar-se al medi social;

2. fomentar la participació de les persones i de les organitzacions de voluntariat o d'una altra mena, a la creació o al manteniment d'aquests serveis.

Article 15

Dret de les persones discapacitades a l'autonomia, a la integració social i a la participació en la vida de la comunitat

Per tal de garantir a les persones discapacitades, independentment de la seva edat, de la naturalesa i l'origen de la seva discapacitat, l'exercici efectiu del dret a l'autonomia, a la integració social i a la participació en la vida de la comunitat, les Parts es comprometen sobretot a:

1. adoptar les mesures necessàries per proporcionar a les persones discapacitades una orientació, una educació i una formació professional en el marc del dret comú sempre que sigui possible o, si no és el cas, per mitjà d'institucions especialitzades públiques o privades;

2. afavorir l'accés d'aquestes persones al treball per mitjà de qualsevol mesura susceptible d'animar els patrons a contractar i mantenir actives les persones discapacitades en el medi ordinari laboral i a adaptar les condicions de treball a les seves necessitats o, en cas d'impossibilitat per raó de la discapacitat, a habilitar o crear llocs de treball protegits en funció del grau de discapacitat. Aquestes mesures poden justificar, si escau, el recurs a serveis especialitzats de col·locació i de suport;

3. afavorir la plena integració i la participació d'aquestes persones en la vida social, principalment mitjançant mesures, incloses ajudes tècniques, per superar els obstacles de comunicació i de mobilitat i per permetre'ls accedir als

transports, a l'habitatge, i a activitats culturals i de lleure.

Article 16

Dret de la família a una protecció social, jurídica i econòmica

A fi de crear les condicions de vida indispensables per al ple desenvolupament de la família, cèl·lula fonamental de la societat, les Parts es comprometen a promoure la protecció econòmica, jurídica i social de la vida en família, principalment mitjançant prestacions socials i familiars, disposicions fiscals, de foment de la construcció d'habitatges adaptats a les necessitats de les famílies, d'ajuda a les famílies joves, o mitjançant altres mesures adequades.

Article 17

Dret dels infants i dels adolescents a una protecció social, jurídica i econòmica

A fi d'assegurar als infants i als adolescents l'exercici efectiu del dret de créixer en un entorn favorable al desenvolupament de la seva personalitat i al desenvolupament de les seves aptituds físiques i mentals, les Parts, directament o en col·laboració amb les organitzacions públiques o privades, es comprometen a adoptar totes les mesures necessàries i adequades per:

1.

a) assegurar als infants i adolescents, tenint en compte els drets i els deures dels pares, les atencions, l'assistència, l'educació i la formació que necessiten, preveient principalment la creació o el manteniment d'institucions o de serveis adequats i suficients per a aquesta finalitat;

b) protegir els infants i els adolescents contra la negligència, la violència o l'explotació;

c) assegurar una protecció i una ajuda especial de l'Estat a l'infant o a l'adolescent que es veu privat temporalment o definitivament del suport familiar;

2. assegurar als infants i als adolescents un ensenyament primari i secundari gratuït, i també afavorir la regularitat en l'assistència a l'escola.

Article 18

Dret a l'exercici d'una activitat lucrativa al territori de les altres Parts

A fi d'assegurar l'exercici efectiu del dret a exercir una activitat lucrativa al territori de qualsevol altra Part, les Parts es comprometen a:

1. aplicar els reglaments existents amb un esperit liberal;
2. simplificar les formalitats vigents i reduir o suprimir els drets de tramitació de l'Administració i altres taxes que han de pagar els treballadors estrangers o els seus patrons;
3. flexibilitzar, individualment o col·lectivament, els reglaments que regulen l'ocupació dels treballadors estrangers;
  - i reconeixen:
4. el dret de sortida dels seus nacionals que desitgen exercir una activitat lucrativa en el territori de les altres Parts.

Article 19

Dret dels treballadors migrants i de les seves famílies a la protecció i a l'assistència

A fi d'assegurar l'exercici efectiu del dret dels treballadors migrants i de les seves famílies a la protecció i a l'assistència en el territori de qualsevol altra Part, les Parts es comprometen a:

1. mantenir o assegurar que hi hagi serveis gratuïts adequats encarregats d'ajudar aquests treballadors i sobretot de donar-los informació exacta, i adoptar totes les mesures necessàries, en la mesura en què la legislació i la reglamentació nacionals ho permetin, contra qualsevol propaganda enganyosa relativa a l'emigració i la immigració;
2. adoptar, dins els límits de la seva jurisdicció, les mesures adequades per facilitar la sortida, el viatge i l'acolliment d'aquests treballadors i les seves famílies i, assegurar-los durant el viatge, dins els límits de la seva jurisdicció, els serveis sanitaris i mèdics necessaris, i també unes bones condicions d'higiene;
3. promoure la col·laboració, quan escaigui, entre els serveis socials, públics o privats, dels països d'emigració i d'immigració;

4. garantir a les persones treballadores que es troben legalment en el seu territori, sempre que aquestes matèries estiguin regulades per la legislació o la reglamentació o estiguin sotmeses al control de les autoritats administratives, un tractament no menys favorable que als seus nacionals pel que fa a les matèries següents:

- a) la remuneració i les altres condicions de contractació i de treball;
- b) l'afiliació a les organitzacions sindicals i la possibilitat de beneficiar-se dels avantatges que ofereixen els convenis col·lectius;
- c) l'allotjament;

5. assegurar a aquests treballadors que es troben legalment en el seu territori un tractament no menys favorable que als seus mateixos nacionals pel que fa als impostos, les taxes i les contribucions relatives al treball que han de pagar com a persones treballadores;

6. facilitar tant com sigui possible el reagrupament de la família del treballador migrant autoritzat a establir-se al territori;

7. assegurar a aquests treballadors que es troben legalment al seu territori un tractament no menys favorable que als seus nacionals pel que fa a les accions judicials relatives a les qüestions esmentades en aquest article;

8. garantir a aquests treballadors que resideixen regularment al seu territori que només se'ls pot expulsar si amenacen la seguretat de l'Estat o contravenen l'ordre públic o els bons costums;

9. permetre, dins el marc dels límits establerts per la legislació, la transferència de qualsevol part dels ingressos i dels estalvis dels treballadors migrants que desitgin transferir;

10. ampliar la protecció i l'assistència que preveu aquest article als treballadors migrants que treballen pel seu compte, en la mesura en què aquestes disposicions els siguin aplicables;

11. afavorir i facilitar l'ensenyament de la llengua nacional de l'Estat d'acollida o, si n'hi ha més d'una, d'una d'aquestes llengües, als treballadors migrants i als membres de les seves famílies;

12. afavorir i facilitar, en la mesura que sigui possible, l'ensenyament de la llengua materna del treballador migrant als seus fills.

Article 20

Dret a la igualtat d'oportunitats i de tractament en matèria d'ocupació i de professió, sense discriminació per raó de sexe

A fi d'assegurar l'exercici efectiu del dret a la igualtat d'oportunitats i de tractament en matèria d'ocupació i de professió sense discriminació per raó de sexe, les Parts es comprometen a reconèixer aquest dret i a adoptar les mesures adequades per assegurar-ne o promoure'n l'aplicació en els àmbits següents:

- a) en l'accés al treball, en la protecció contra l'acomiadament i en la reinserció professional;
- b) en l'orientació i la formació professionals, el reciclatge i la readaptació professional;
- c) en les condicions de contractació i de treball, inclosa la remuneració;
- d) en el desenvolupament de la carrera, inclosa la promoció.

Article 21

Dret a la informació i a la consulta

A fi d'assegurar l'exercici efectiu del dret de les persones treballadores a ser informades i consultades dins l'empresa, les Parts es comprometen a adoptar o a promoure les mesures que permetin als treballadors o als seus representants, d'acord amb la legislació i la pràctica nacionals, de:

- a) ser informats regularment o en el moment oportú, i d'una manera comprensible, de la situació econòmica i financera de l'empresa que els contracta, amb el benentès que es pot denegar la divulgació de certes informacions que puguin perjudicar l'empresa o es pot exigir que aquestes informacions es considerin confidencials, i
- b) ser consultats en el moment oportú sobre les decisions previstes que puguin afectar d'una manera essencial els interessos dels treballadors i, principalment, sobre les que puguin tenir

conseqüències importants per als llocs de treball en l'empresa.

Article 22

Dret a participar en la determinació i en la millora de les condicions de treball i de l'entorn laboral

A fi d'assegurar l'exercici efectiu del dret de les persones treballadores a participar en la determinació i en la millora de les condicions de treball i de l'entorn laboral dins l'empresa, les Parts es comprometen a adoptar o a promoure mesures que permetin als treballadors o als seus representants, d'acord amb la legislació i la pràctica nacionals, contribuir:

- a) a la determinació i a la millora de les condicions de treball, de l'organització del treball i de l'entorn laboral;
- b) a la protecció de la salut i de la seguretat dins l'empresa;
- c) a l'organització de serveis i facilitats socials i socioculturals de l'empresa;
- d) al control del respecte de la reglamentació en aquestes matèries.

Article 23

Dret de la gent gran a una protecció social

A fi d'assegurar l'exercici efectiu del dret de la gent gran a una protecció social, les Parts es comprometen a prendre o a promoure, directament o en col·laboració amb les organitzacions públiques o privades, les mesures adequades que tinguin com a objectiu principal:

- permetre a les persones grans de continuar sent membres totalment integrats de la societat, com més temps es pugui millor, mitjançant:
- a) els recursos suficients per permetre'ls tenir una existència digna i una participació activa en la vida pública, social i cultural;
  - b) la difusió de les informacions relatives als serveis i les facilitats que hi ha per a la gent gran i les possibilitats que tenen de fer-ne ús;

permetre a la gent gran de triar lliurement el seu estil de vida i de tenir una existència independent en el seu entorn habitual, tant de temps com desitgin i mentre sigui possible, mitjançant:

- a) la posada a disposició d'habitatges que s'adeqüin a les seves necessitats i

al seu estat de salut, o ajudes adequades per condicionar l'habitatge;

- b) les atencions sanitàries i els serveis que requereixi el seu estat;

garantir a la gent gran que resideix en alguna institució l'assistència adequada tot respectant la vida privada i la participació en la determinació de les condicions de vida en la institució.

Article 24

Dret a la protecció en cas d'acomiadament

A fi d'assegurar l'exercici efectiu del dret a la protecció en cas d'acomiadament, les Parts es comprometen a reconèixer:

- a) el dret de les persones treballadores a no ser acomiadades sense un motiu vàlid relacionat amb la seva aptitud o conducta, o basat en les necessitats de funcionament de l'empresa, de l'establiment o del servei;
- b) el dret de les persones treballadores acomiadades sense un motiu vàlid a percebre una indemnització adequada o a una altra reparació apropiada.

Amb aquest objectiu, les Parts es comprometen a assegurar que un treballador que consideri que ha estat objecte d'una mesura d'acomiadament sense cap motiu vàlid, tingui dret a recórrer contra aquesta mesura davant un òrgan imparcial.

Article 25

Dret dels treballadors a la protecció dels seus crèdits en cas d'insolvència del patró

A fi d'assegurar l'exercici efectiu del dret dels treballadors a la protecció dels seus crèdits en cas d'insolvència del seu patró, les Parts es comprometen a preveure que els crèdits de les persones treballadores que resultin de contractes laborals o de relacions laborals, siguin garantits per una institució de garantia o per qualsevol altra forma efectiva de protecció.

Article 26

Dret a la dignitat en el treball

A fi d'assegurar l'exercici efectiu del dret de totes les persones treballadores a la protecció de la seva dignitat en el treball, les Parts es comprometen, després

d'escoltar les organitzacions patronals i de treballadors:

1. a promoure la sensibilització, la informació i la prevenció en matèria d'assetjament sexual al lloc de treball o en relació amb el treball, i a adoptar qualsevol mesura adequada per protegir les persones treballadores davant aquest tipus de conductes;

2. a promoure la sensibilització, la informació i la prevenció en matèria d'actes condemnables o explícitament hostils i ofensius adreçats repetidament contra qualsevol persona assalariada al lloc del treball o en relació amb el treball, i a adoptar qualsevol mesura adequada per protegir les persones treballadores davant aquest tipus de conductes.

Article 27

Dret de les persones treballadores amb responsabilitats familiars a la igualtat d'oportunitats i de tractament

A fi d'assegurar l'exercici efectiu del dret a la igualtat d'oportunitats i de tractament de les persones treballadores d'ambdós sexes amb responsabilitats familiars i entre aquests treballadors i els altres treballadors, les Parts es comprometen:

1. a adoptar mesures adequades per:
  - a) permetre a les persones treballadores amb responsabilitats familiars d'entrar i de continuar en la vida activa o de tornar-hi després d'una absència deguda a aquestes responsabilitats, incloses les mesures relatives a l'orientació i la formació professionals;
  - b) tenir en compte les seves necessitats pel que fa a les condicions laborals i a la seguretat social;
  - c) desenvolupar o promoure serveis, públics o privats, en particular els serveis de guarderia d'infants i altres tipus d'atenció als infants;

2. a preveure la possibilitat per a la mare i el pare, durant un període posterior a la baixa de maternitat, d'obtenir un permís per tenir cura d'un fill, amb una durada i unes condicions fixades per la legislació nacional, els convenis col·lectius o la pràctica;

3. a assegurar que les responsabilitats familiars no puguin constituir, per si mateixes, un motiu vàlid d'acomiadament.

Article 28

Dret dels representants dels treballadors a la protecció en l'empresa i facilitats que se'ls han d'atorgar

A fi d'assegurar l'exercici efectiu del dret dels representants dels treballadors de complir les seves funcions com a representants, les Parts es comprometen a assegurar que, dins l'empresa:

- a) gaudeixin d'una protecció efectiva contra els actes que puguin perjudicar-los, inclòs l'acomiadament, i que estiguin motivats per la seva condició o les seves activitats com a representants dels treballadors en l'empresa;
- b) obtinguin les facilitats adequades per poder complir ràpidament i eficaçment les seves funcions, tenint en compte el sistema de relacions professionals que preval al país i també les necessitats, la importància i les possibilitats de l'empresa interessada.

Article 29

Dret a la informació i a la consulta en els procediments d'acomiadament col·lectius

A fi d'assegurar l'exercici efectiu del dret de les persones treballadores a ser informades i consultades en cas d'acomiadaments col·lectius, les Parts es comprometen a assegurar que els patrons informin i consultin els representants dels treballadors en el moment oportú, abans d'aquests acomiadaments col·lectius, sobre les possibilitats d'evitar els acomiadaments col·lectius o limitar-ne el nombre i de pal·liar-ne les conseqüències, per exemple, mitjançant mesures socials d'acompanyament que tinguin com a finalitat principal l'ajuda a la readaptació o a la reinserció de les persones treballadores afectades.

Article 30

Dret a la protecció contra la pobresa i l'exclusió social

A fi d'assegurar l'exercici efectiu del dret a la protecció contra la pobresa i l'exclusió social, les Parts es comprometen:

- a) a adoptar mesures, dins el marc d'un enfocament global i coordinat,

essencialment per promoure l'accés efectiu al treball, a l'habitatge, a la formació, a l'ensenyament, a la cultura, a l'assistència social i mèdica de les persones que es troben en situació d'exclusió social o de pobresa, o amb risc de trobar-s'hi, i de la seva família;

- b) a tornar a examinar aquestes mesures amb l'objectiu d'adaptar-les, si cal.

Article 31

Dret a l'habitatge

A fi d'assegurar l'exercici efectiu del dret a l'habitatge, les Parts es comprometen a adoptar mesures destinades a:

1. afavorir l'accés a l'habitatge d'un nivell suficient;
2. prevenir i a reduir l'estat de les persones indigents per eliminar-lo progressivament;
3. fer que el cost de l'habitatge sigui accessible a les persones que no disposen de recursos suficients.

Part III

Article A

Compromisos

1. Sense perjudici de les disposicions de l'article B posterior, cadascuna de les Parts es compromet a:

- a) considerar la part I de la present Carta com una declaració que determina els objectius que intentarà assolir fent ús de tots els mitjans útils, d'acord amb les disposicions de l'apartat introductori de la part esmentada;
- b) considerar-se vinculada per almenys sis dels nou articles següents de la part II de la Carta: articles 1, 5, 6, 7, 12, 13, 16, 19 i 20;
- c) considerar-se vinculada per un nombre suplementari d'articles o d'apartats numerats de la part II de la Carta, que ha de triar tenint en compte que el nombre total dels articles i dels apartats numerats que la vinculen no pot ser inferior a setze articles o a seixanta-tres apartats numerats.

2. Els articles o els apartats escollits d'acord amb les disposicions de les lletres b) i c) de l'apartat 1 d'aquest article, s'han de notificar al secretari general del Consell d'Europa en el moment de dipositar l'instrument de ratificació,

acceptació o aprovació.

3. Cadascuna de les Parts pot declarar, més endavant i en qualsevol moment, mitjançant una notificació adreçada al secretari general, que es considera vinculada per qualsevol altre article o apartat numerat de la part II de la Carta que encara no hagi acceptat d'acord amb les disposicions de l'apartat 1 d'aquest article. Aquests compromisos posteriors es consideren part integrant de la ratificació, de l'acceptació o de l'aprovació i prenen els mateixos efectes des del primer dia del mes següent a l'expiració d'un període d'un mes a comptar de la data de la notificació.

4. Cada part ha de disposar d'un sistema d'inspecció del treball adequat a les seves condicions nacionals.

Article B

Vincles amb la Carta social europea i el Protocol addicional de 1988

1. Cap Part contractant de la Carta social europea o Part del Protocol addicional del 5 de maig de 1988, no pot ratificar, acceptar o aprovar aquesta Carta sense considerar-se vinculada almenys per les disposicions que corresponen a les disposicions de la Carta social europea i, si escau, del Protocol addicional, a les quals ja estava vinculada.

2. L'acceptació de les obligacions de qualsevol disposició d'aquesta Carta té com a efecte que a partir de la data d'entrada en vigor d'aquestes obligacions respecte a la Part concernida, la disposició corresponent de la Carta social europea i, si escau, del Protocol addicional de 1988, deixarà d'aplicar-se a la Part concernida en cas que aquesta Part estigui vinculada pel primer dels dos instruments esmentats o per tots dos instruments.

Part IV

Article C

Control de l'aplicació dels compromisos inclosos en la Carta

L'aplicació dels compromisos jurídics que conté la Carta s'ha de sotmetre al mateix control que el de la Carta social europea.

Article D

Reclamacions col·lectives

1. Les disposicions del Protocol addicional a la Carta social europea que estableixen un sistema de reclamacions col·lectives s'apliquen a les disposicions concretes en aplicació de la present Carta per als Estats que han ratificat el Protocol esmentat.

2. Qualsevol Estat que no estigui vinculat pel Protocol addicional a la Carta social europea, que estableix un sistema de reclamacions col·lectives, pot declarar, en el moment del dipòsit del seu instrument de ratificació, d'acceptació o d'aprovació de la present Carta o més endavant i en qualsevol altre moment, mitjançant una notificació adreçada al secretari general del Consell d'Europa, que accepta el control de les obligacions concretes amb la Carta d'acord amb el procediment establert al Protocol esmentat.

Part V

Article E

No-discriminació

L'exercici dels drets reconeguts en aquesta Carta s'ha de garantir sense cap distinció principalment per raó de raça, color, sexe, llengua, religió, opinions polítiques o de qualsevol altra mena, ascendència nacional o origen social, salut, pertinença a una minoria nacional, naixement o qualsevol altra situació.

Article F

Derogacions en cas de guerra o de perill públic

1. En cas de guerra o en cas d'un altre perill públic que amenaci la vida de la nació, qualsevol Part pot adoptar mesures per derogar les obligacions establertes en aquesta Carta, en la mesura estricta que exigeixi la situació i amb la condició que aquestes mesures no es contradiguin amb les altres obligacions derivades del dret internacional.

2. Qualsevol Part que hagi exercit aquest dret de derogació ha de mantenir totalment informat el secretari general del Consell d'Europa, en un termini raonable, de les mesures adoptades i les raons que les han motivades. També ha d'informar el secretari general de la data

en què aquestes mesures han deixat d'estar en vigor i de la data en què les disposicions de la Carta acceptades tornen a esdevenir plenament aplicables.

Article G

Restriccions

1. Els drets i els principis enunciats a la part I, un cop s'apliquen efectivament, i l'exercici efectiu d'aquests drets i principis, tal com disposa la part II, no poden ser objecte de restriccions o limitacions no especificades en les parts I i II, llevat de les que estableixi la llei i que siguin necessàries, en una societat democràtica, per garantir el respecte dels drets i les llibertats d'altri o per protegir l'ordre públic, la seguretat nacional, la salut pública o els bons costums.

2. Les restriccions formulades en virtut d'aquesta Carta als drets i les obligacions que s'hi reconeixen només poden aplicar-se amb la finalitat per a la qual s'ha-gin establert.

Article H

Relacions entre la Carta i el dret intern o els acords internacionals

Les disposicions de la Carta no poden perjudicar les disposicions del dret intern ni els tractats, els convenis o els acords bilaterals o multilaterals que estiguin vigents o que hagin d'entrar en vigor i que siguin més favorables a les persones protegides.

Article I

Aplicació dels compromisos contrets

1. Sense perjudici dels mitjans aplicables enunciats en aquests articles, les disposicions pertinents dels articles 1 al 31 de la part II de la Carta s'apliquen mitjançant:

- a) la legislació o la reglamentació;
- b) els convenis formalitzats entre patrons o organitzacions patronals i organitzacions de treballadors;
- c) una combinació d'aquests dos mètodes;
- d) altres mitjans adequats.

2. Els compromisos que es deriven dels apartats 1, 2, 3, 4, 5, i 7 de l'article 2; dels apartats 4, 6 i 7 de l'article 7; dels apartats 1, 2, 3 i 5 de l'article 10, i dels articles 21 i 22 de la part II d'aquesta Carta

es consideren complerts a partir del moment en què s'apliquen aquestes disposicions, d'acord amb l'apartat 1 d'aquest article, a la gran majoria de les persones treballadores interessades.

Article J

Esmenes

1. Qualsevol esmena a les parts I i II d'aquesta Carta proposada per ampliar els drets que garanteix i qualsevol esmena a les parts III i VI, proposada per una Part o pel Comitè Governamental, s'ha de comunicar al secretari general del Consell d'Europa i el secretari general l'ha de trametre a les Parts de la Carta.

2. Correspon al Comitè Governamental examinar qualsevol esmena proposada d'acord amb les disposicions de l'apartat anterior i sotmetre el text adoptat a l'aprovació del Comitè de Ministres, després d'haver-ho consultat amb l'Assemblea Parlamentària. Un cop el Comitè de Ministres l'hagi aprovada, es comunica aquest text a les Parts perquè pugui ser aprovat.

3. Qualsevol esmena a la part I i a la part II de la present Carta entrarà en vigor, pel que fa a les Parts que l'han acceptada, el primer dia del mes següent a l'expiració d'un període d'un mes a comptar de la data en què tres Parts hagin informat el secretari general que l'han acceptada.

Per a les Parts que l'hagin acceptada més endavant, l'esmena entrarà en vigor el primer dia del mes següent a l'expiració d'un període d'un mes a comptar de la data en què la Part esmentada hagi informat el secretari general de la seva acceptació.

4. Qualsevol esmena a les parts III a la IV de la Carta entrarà en vigor el primer dia del mes següent a l'expiració d'un període d'un mes a comptar de la data en què totes les Parts hagin informat el secretari general que l'han acceptada.

Part VI

Article K

Signatura, ratificació i entrada en vigor

1. Aquesta Carta s'obre a la signatura dels Estats membres del Consell d'Europa. Se sotmetrà a ratificació, acceptació o

aprovació. Els instruments de ratificació, acceptació o aprovació s'han de dipositar prop del secretari general del Consell d'Europa.

2. Aquesta Carta entrarà en vigor el primer dia del mes següent a l'expiració d'un període d'un mes a comptar de la data en què tres Estats membres del Consell d'Europa hagin expressat el consentiment a vincular-s'hi, d'acord amb les disposicions de l'apartat anterior.

3. Per a qualsevol Estat membre que expressi més endavant el consentiment a estar-hi vinculat, la Carta entrarà en vigor el primer dia del mes següent a l'expiració d'un període d'un mes a comptar de la data del dipòsit de l'instrument de ratificació, acceptació o aprovació.

Article L

Aplicació territorial

1. Aquesta Carta s'aplica al territori metropolità de cada Part. En el moment de la signatura o en el moment de dipositar l'instrument de ratificació, acceptació o aprovació, mitjançant una declaració adreçada al secretari general del Consell d'Europa, qualsevol signatari pot precisar el territori que es considera a aquest efecte com el seu territori metropolità.

2. En el moment de la signatura o en el moment de dipositar l'instrument de ratificació, acceptació o aprovació, o més endavant en qualsevol altre moment, qualsevol signatari pot declarar mitjançant una notificació adreçada al secretari general del Consell d'Europa, que la Carta s'aplicarà, totalment o en part, a un o diversos territoris no metropolitans designats en la declaració esmentada, del qual o dels quals assegura les relacions internacionals o assumeix la responsabilitat internacional. En aquesta declaració s'han d'especificar els articles o els apartats de la part II de la Carta que accepta com a obligatoris pel que fa a cada territori designat en la declaració.

3. La Carta és aplicable al territori o als territoris designats en la declaració esmentada a l'apartat anterior, a partir del primer dia del mes següent a l'expiració d'un període d'un mes a comptar de la data en què el secretari general hagi rebut la notificació d'aquesta declaració.

4. Qualsevol Part pot declarar, més endavant i en qualsevol moment, mitjançant una notificació adreçada al secretari general del Consell d'Europa, que, pel que fa a un o diversos territoris als quals s'aplica la Carta en virtut de l'apartat 2 del present article, accepta com a obligatori qualsevol article o apartat numerat que encara no ha acceptat en relació amb el territori o els territoris afectats. Aquests compromisos posteriors es consideren part integrant de la declaració original pel que fa al territori en qüestió i tenen els mateixos efectes a partir del primer dia del mes següent a l'expiració d'un període d'un mes a comptar de la data en què el secretari general hagi rebut la notificació.

Article M

Denúncia

1. Cap Part no pot denunciar aquesta Carta abans de l'expiració d'un període de cinc anys a comptar de la data d'entrada en vigor de la Carta en relació amb allò que la concerneix, o abans de l'expiració de qualsevol altre període ulterior de dos anys i, en tot cas, ho ha de notificar amb un preavís de sis mesos al secretari general del Consell d'Europa, que n'ha d'informar les altres Parts.

2. Qualsevol Part pot denunciar, d'acord amb les disposicions enunciades en l'apartat anterior, qualsevol article o apartat de la part II de la Carta que ha acceptat, sempre que el nombre dels articles o els apartats a què aquesta Part està vinculada, no sigui inferior a setze en el primer cas i a seixanta-tres en el segon, i amb el benentès que aquest nombre d'articles o apartats ha de continuar incloent els articles escollits per aquesta Part entre els que esmenta especialment la lletra b) de l'apartat 1 de l'article A.

3. Qualsevol Part pot denunciar la Carta o qualsevol article o apartat de la part II de la Carta d'acord amb les condicions establertes a l'apartat 1 d'aquest article, pel que fa a qualsevol territori on la Carta sigui aplicable en virtut d'una declaració formulada d'acord amb l'apartat 2 de l'article L.

Article N

Annex

L'annex a aquesta Carta en forma part integrant.

Article O

Notificacions

El secretari general del Consell d'Europa notifica als Estats membres del Consell i al director general de l'Oficina Internacional del Treball:

- a) qualsevol signatura;
- b) el dipòsit de qualsevol instrument de ratificació, acceptació o aprovació;
- c) qualsevol data d'entrada en vigor d'aquesta Carta d'acord amb l'article K;
- d) qualsevol declaració formulada en aplicació dels apartats 2 i 3 de l'article A, apartats 1 i 2 de l'article D, apartat 2 de l'article F, i apartats 1, 2, 3 i 4 de l'article L;
- e) qualsevol esmena d'acord amb l'article J;
- f) qualsevol denúncia d'acord amb l'article M;
- g) qualsevol altre acte, notificació o comunicació en relació amb aquesta Carta.

En fe de la qual cosa, els sotasignats, degudament autoritzats a aquest efecte, han signat la present Carta revisada.

Fet a Estrasburg, el 3 de maig de 1996, en francès i en anglès, ambdós textos igualment fefaents, en un únic exemplar que es dipositarà als arxius del Consell d'Europa. El secretari general del Consell d'Europa en trametrà una còpia certificada conforme a cadascun dels Estats membres del Consell d'Europa i al director general de l'Oficina Internacional del Treball.

Annex

a la Carta social europea revisada

Abast de la Carta social europea revisada pel que fa a les persones protegides

1. Sense perjudici de les disposicions de l'apartat 4 de l'article 12, i de l'apartat 4 de l'article 13, les persones a qui fan referència els articles de l'1 al 17 i del 20 al 31 no inclouen els estrangers excepte si són súbdits de les altres Parts i resideixen legalment o treballen regularment en el territori de la Part interessada, amb el

benentès que els articles esmentats s'han d'interpretar tenint en compte les disposicions dels articles 18 i 19.

Aquesta interpretació no exclou que qualsevol Part pugui fer extensius drets anàlegs a altres persones.

2. Cada Part ha d'atorgar als refugiats que responen a la definició del Conveni de Ginebra del 28 de juliol de 1951 relatiu a l'estatus dels refugiats, i a la del Protocol del 31 de gener de 1967, i que resideixen regularment al seu territori, un tractament tan favorable com sigui possible i, en tot cas, no menys favorable que el tractament al qual la Part s'ha compromès en virtut tant del Conveni de 1951 com de qualsevol altre acord internacional existent i aplicable a aquests refugiats.

3. Cada part ha d'atorgar als apàtrides que responen a la definició del Conveni de Nova York del 28 de setembre de 1954 relatiu a l'estatus dels apàtrides, i que resideixen regularment al seu territori, un tractament tan favorable com sigui possible i, en tot cas, no menys favorable que el tractament a què aquesta Part s'ha compromès en virtut tant d'aquest instrument com de qualsevol altre acord internacional existent i aplicable a aquestes persones apàtrides.

Part I, apartat 18, i part II, apartat 1 de l'article 18

S'entén que aquestes disposicions no fan referència a l'entrada en el territori de les Parts i no atempten contra les del Conveni europeu d'establiment signat a París el 13 de desembre de 1955.

Part II

Apartat 2 de l'article 1

No s'ha d'interpretar que aquesta disposició prohibeix o autoritza les clàusules o les pràctiques de seguretat sindical.

Apartat 6 de l'article 2

Les parts poden preveure que aquesta disposició no s'apliqui:

- a) a les persones treballadores que tenen un contracte o una relació laboral amb una durada total que no excedeixi un mes i/o amb una durada de treball setmanal que no excedeixi les vuit hores;

- b) quan el contracte o la relació laboral tingui un caràcter ocasional i/o específic, sempre que en aquests casos hi hagi raons objectives que justifiquin la no-aplicació.

Apartat 4 de l'article 3

S'entén que, a efectes d'aplicar aquesta disposició, les funcions, l'organització i les condicions de funcionament d'aquests serveis les han d'establir la legislació o la reglamentació nacional, els convenis col·lectius o qualsevol altre mitjà que s'adeqüi a les condicions nacionals.

Apartat 4 de l'article 4

Aquesta disposició s'ha d'interpretar de manera que no prohibeixi un acomiadament immediat en cas de falta greu.

Apartat 5 de l'article 4

S'entén que una Part es pot comprometre a complir aquest apartat si es prohibeixen les deduccions dels salaris per a la gran majoria de les persones treballadores, ja sigui per llei, ja sigui per convenis col·lectius ja sigui per laudes. Només se n'exceptuen les persones no esmentades per aquests instruments.

Apartat 4 de l'article 6

S'entén que cada Part pot regular, en allò que l'afecti, l'exercici del dret de vaga per llei, sempre que qualsevol altra limitació eventual d'aquest dret pugui justificar-se en virtut de l'article G.

Apartat 2 de l'article 7

Aquesta disposició no impedeix que les Parts determinin en la seva legislació la possibilitat, per als adolescents que no hagin complert l'edat mínima prevista, de realitzar treballs estrictament necessaris per a la seva formació professional si el treball es du a terme sota el control de personal competent autoritzat i es garanteixen alhora la seguretat i la protecció de la salut dels adolescents en el treball.

Apartat 8 de l'article 7

S'entén que una Part ha complert el compromís exigint en aquest apartat si s'adequa a l'esperit d'aquest compromís preveient en la seva legislació que no es contractaran la gran majoria de joves menors de divuit anys per dur a terme treballs nocturns.

Apartat 2 de l'article 8

No s'ha d'interpretar que aquesta disposició estableix una prohibició de

caràcter absolut. Hi pot haver excepcions, com per exemple els casos següents:

- a) si la treballadora ha comès una falta que justifiqui el cessament de la relació laboral;
- b) si l'empresa en qüestió cessa l'activitat;
- c) si el termini establert en el contracte laboral ha vençut.

Apartat 4 de l'article 12

Es considera que els mots "sense perjudici de les condicions establertes en aquests acords" que figuren a la introducció d'aquest apartat signifiquen que una Part pot exigir que es compleixi un període de residència determinat abans d'atorgar les prestacions que existeixen independentment d'un sistema contributiu als súbdits d'altres Parts.

Apartat 4 de l'article 13

Els governs que no són Part del Conveni europeu d'assistència social i mèdica poden ratificar la Carta pel que fa a aquest apartat, sempre que atorguin als súbdits de les altres Parts un tractament d'acord amb les disposicions del Conveni esmentat.

Article 16

S'entén que la protecció que atorga aquesta disposició inclou les famílies monoparentals.

Article 17

S'entén que aquesta disposició inclou totes les persones que tenen menys de 18 anys, llevat que la legislació aplicable estableixi que s'arriba a la majoria d'edat més aviat, sense perjudici de les altres disposicions específiques, previstes per la Carta, principalment l'article 7.

Això no implica una obligació d'assegurar l'ensenyament obligatori fins a l'edat esmentada més amunt.

Apartat 6 de l'article 19

A l'efecte de l'aplicació d'aquesta disposició, s'entén per "família del treballador migrant" almenys el cònjuge del treballador i els seus fills no casats, tant de temps com siguin considerats menors per la legislació pertinent de l'Estat d'acollida i depenguin del treballador.

Article 20

1. S'entén que les matèries relatives a la seguretat social, com també les dispo-

sicions relatives a les prestacions en concepte d'atur, de vellesa i de supervivents, es poden excloure de l'àmbit d'aplicació d'aquest article.

2. No es consideren discriminacions en virtut d'aquest article les disposicions relatives a la protecció de la dona, principalment en relació amb l'embaràs, el part i el període postnatal.

3. Aquest article no impedeix l'adopció de mesures específiques destinades a pal·liar desigualtats de fet.

4. Es poden excloure de l'àmbit d'aplicació d'aquest article, o d'algunes de les seves disposicions, les activitats professionals que, tenint en compte la seva naturalesa o les condicions del seu exercici, només poden confiar-se a persones d'un sexe determinat. No s'ha d'interpretar que aquesta disposició obliga les Parts a fixar per via legislativa o reglamentària una llista d'activitats professionals que, d'acord amb la seva naturalesa o les condicions del seu exercici, poden reservar-se a treballadors d'un sexe determinat.

Articles 21 i 22

1. A l'efecte de l'aplicació d'aquests articles, l'expressió "representants dels treballadors" designa les persones que la legislació o la pràctica nacionals reconeixen d'aquesta manera.

2. L'expressió "la legislació i la pràctica nacionals" designa, segons el cas, a més de les lleis i els reglaments, els convenis col·lectius, altres acords entre patrons i representants dels treballadors, els usos i les resolucions judicials pertinents.

3. A efectes d'aplicació d'aquests articles, el mot "empresa" s'interpreta com un conjunt d'elements materials i immaterials, amb personalitat jurídica o sense, destinat a la producció de béns o a la prestació de serveis, amb una finalitat econòmica, que disposa del poder de decisió pel que fa al seu comportament en el mercat.

4. S'entén que les comunitats religioses i les seves institucions poden ser excloses de l'aplicació d'aquests articles fins i tot si aquestes institucions són "empreses" en el sentit de l'apartat 3. Els establiments que duen a terme activitats inspirades per certs ideals o guiades per certs conceptes morals, ideals i concep-

tes protegits per la legislació nacional, poden quedar exclosos de l'aplicació d'aquests articles en la mesura que sigui necessària per protegir l'orientació de l'empresa.

5. S'entén que la Part concernida compleix les obligacions que es deriven d'aquestes disposicions quan en un Estat, els drets enunciats en aquests articles s'exerceixen en els diversos establiments de l'empresa.

6. Les Parts poden excloure de l'àmbit d'aplicació d'aquests articles les empreses amb uns efectius que no assoleixin el llinar que determinin la legislació o la pràctica nacionals.

Article 22

1. Aquesta disposició no afecta ni els poders ni les obligacions dels Estats en matèria d'adopció de reglaments relatius a la higiene i a la seguretat en els llocs de treball, ni les competències ni les responsabilitats dels òrgans encarregats de supervisar que se'n respecta l'aplicació.

2. L'expressió "serveis i facilitats socials i socioculturals" es refereix als serveis i a les facilitats de tipus social i/o cultural que certes empreses ofereixen als treballadors, com ara assistència social, terrenys per a la pràctica esportiva, sales d'alletament, biblioteques, colònies de vacances, etc.

Apartat 1 de l'article 23

A efectes de l'aplicació d'aquest apartat, l'expressió "com més temps es pugui millor" fa referència a les capacitats físiques, psicològiques i intel·lectuals de la gent gran.

Article 24

1. A l'efecte d'aquest article, s'entén pel terme "acomiadament" el cessament de la relació laboral a iniciativa del patró.

2. S'entén que aquest article cobreix totes les persones treballadores, però una Part pot excloure de la seva protecció, completament o parcialment, les categories següents de treballadors assalariats:

- a) els treballadors empleats amb un contracte de treball per un període determinat o per a una tasca determinada;
- b) els treballadors que efectuin un període de prova o que no tinguin el període d'antiguitat exigít, sempre que

la durada d'aquest període es fixi per endavant i sigui raonable;

c) els treballadors contractats de manera ocasional per un període curt.

3. A l'efecte d'aquest article no constitueixen motius vàlids d'acomiadament, especialment:

a) l'afiliació sindical o la participació en activitats sindicals fora d'hores de feina o, amb el consentiment del patró, durant les hores de feina;

b) el fet de sol·licitar, d'exercir o de tenir un mandat de representació dels treballadors;

c) el fet d'haver presentat una denúncia o d'haver participat en processos incoats contra un patró per raó de presumptes violacions de la legislació, o d'haver presentat un recurs davant les autoritats administratives competents;

d) la raça, el color, el sexe, l'estat civil, les responsabilitats familiars, l'embaràs, la religió, l'opinió política, l'ascendència nacional o l'origen social;

e) la baixa de maternitat o el permís de paternitat;

f) l'absència temporal del treball per causa de malaltia o accident.

4. S'entén que la indemnització o qualsevol altra reparació adequada en cas d'acomiadament sense motiu vàlid han d'estar determinats per la legislació o la reglamentació nacionals, els convenis col·lectius o de qualsevol altra manera que s'adeqüi a les condicions nacionals.

Article 25

1. L'autoritat competent pot excloure de la protecció establerta en aquesta disposició, a títol excepcional i després de consultar-ho amb les organitzacions patronals i de treballadors, determinades categories de treballadors per raó de la naturalesa particular de la seva relació laboral.

2. S'entén que l'expressió "insolvència" l'han de definir la llei i la pràctica nacional.

3. Els crèdits de les persones treballadores a què fa referència aquesta disposició han d'incloure com a mínim:

a) els crèdits de les persones treballadores en concepte de salaris corresponents a un període determinat, que no pot ser inferior a tres mesos en un sis-

tema de privilegi i a vuit setmanes en un sistema de garantia, abans de la situació d'insolvència o de cessament de la relació laboral;

b) els crèdits de les persones treballadores en concepte de vacances retribuïdes per raó del treball efectuat durant l'any en què ha tingut lloc la insolvència o el cessament de la relació laboral;

c) els crèdits de les persones treballadores en concepte d'importos deguts a altres absències remunerades corresponents a un període determinat, que no pot ser inferior a tres mesos en un sistema de privilegi i a vuit setmanes en un sistema de garantia, abans de la situació d'insolvència o del cessament de la relació laboral.

4. Les legislacions i les reglamentacions nacionals poden limitar la protecció dels crèdits de les persones treballadores a un import determinat que ha de ser d'un nivell socialment acceptable.

Article 26

S'entén que aquest article no obliga les Parts a promulgar cap legislació.

S'entén que l'apartat 2 no inclou l'assetjament sexual.

Article 27

S'entén que aquest article s'aplica als treballadors d'ambdós sexes amb responsabilitats familiars envers els fills a càrrec seu i alhora envers altres membres de la seva família directa que necessiten indiscutiblement les seves atencions o el seu suport, quan aquestes responsabilitats limiten les seves possibilitats de preparar-se per a l'activitat econòmica, d'accedir-hi, de participar-hi o de progressar-hi. Les expressions "fills a càrrec seu" i "altres membres de la família directa que necessiten indiscutiblement atencions i suport" s'entenen en el sentit que defineix la legislació nacional de les Parts.

Articles 28 i 29

A efectes de l'aplicació d'aquests articles, l'expressió "representants dels treballadors" designa les persones que la legislació o la pràctica nacionals reconeixen d'aquesta manera.

Part III

S'entén que la Carta inclou compromisos jurídics de caràcter internacional,

l'aplicació dels quals està sotmesa a l'únic control establert a la part IV.

Apartat 1 de l'article A

S'entén que els apartats numerats poden incloure articles que només continuïn un sol apartat.

Apartat 2 de l'article B

A efectes de l'apartat 2 de l'article B, les disposicions de la Carta revisada corresponen a les disposicions de la Carta que duen el mateix número d'article o d'apartat, llevat de:

a) l'apartat 2 de l'article 3 de la Carta revisada, que correspon als apartats 1 i 3 de l'article 3 de la Carta;

b) l'apartat 3 de l'article 3 de la Carta revisada, que correspon als apartats 2 i 3 de l'article 3 de la Carta;

c) l'apartat 5 de l'article 10 de la Carta revisada, que correspon a l'apartat 4 de l'article 10 de la Carta;

d) l'apartat 1 de l'article 17 de la Carta revisada, que correspon a l'article 17 de la Carta.

Part V

Article E

No es considera discriminatòria una diferència de tractament basada en un motiu objectiu i raonable.

Article F

Les expressions "en cas de guerra o en cas d'un altre perill públic" s'han d'interpretar de manera que incloguin igualment l'amenaça de guerra.

Article I

S'entén que els treballadors exclosos d'acord amb l'annex dels articles 21 i 22 no es tenen en compte a l'hora d'establir el nombre de treballadors interessats.

Article J

S'entén que el mot "esmena" es refereix a la inclusió de nous articles a la Carta.

Situació de signatures i ratificacions de la Carta social europea (revisada) (*)

Estatus: el 30 de març del 2004, 16 estats signataris i 17 estats contractants

Entrada en vigor: 1 de juliol de 1999

Estat	Signatura	Ratificació	Entrada en vigor	
Albània	21/09/98	14/11/02	01/01/03	D
Alemanya				
Andorra	04/11/00			D
Armènia	18/10/01	21/01/04	01/03/04	D
Àustria	07/05/99			
Azerbaitjan	18/10/01			
Bèlgica	03/05/96	02/03/04	01/06/04	D
Bòsnia i Hercegovina				
Bulgària	21/09/98	07/06/00	01/08/00	D
Croàcia				
Dinamarca	03/05/96			D
Eslovàquia	18/11/99			
Eslovènia	11/10/97	07/05/99	01/07/99	D
Espanya	23/10/00			
Estònia	04/05/98	11/09/00	01/11/00	D
Finlàndia	03/05/96	21/06/02	01/08/02	D
França	03/05/96	07/05/99	01/07/99	
Geòrgia	30/06/00			
Grècia	03/05/96			
Hongria				
Irlanda	04/11/00	04/11/00	01/01/01	D
Islàndia	04/11/98			
Itàlia	03/05/96	05/07/99	01/09/99	D
Antiga República Iugoslava de Macedònia				
Letònia				
Liechtenstein				
Lituània	08/09/97	29/06/01	01/08/01	D
Luxemburg	11/02/98			
Malta				
Moldàvia	03/11/98	08/11/01	01/01/02	D
Noruega	07/05/01	07/05/01	01/07/01	D/T
Països Baixos	23/01/04			
Polònia				
Portugal	03/05/96	30/05/02	01/07/02	R
Regne Unit	07/11/97			
República Txeca	04/11/00			
Romania	14/05/97	07/05/99	01/07/99	D
Rússia	14/09/00			
San Marino	18/10/01			
Sèrbia i Montenegro				
Suècia	03/05/96	29/05/98	11/07/99	D
Suïssa				
Turquia				
Ucraïna	07/05/99			
Xipre	03/05/96	27/09/00	01/11/00	D

* Tractat obert a la signatura dels estats membres.

Notes

a: adhesió, s: signatura sense reserva de ratificació, su: successió, r: signatura "ad referendum", R: reserves, D: declaracions, A: autoritats, T: aplicació territorial, C: comunicació, O: objecció.

Declaracions**Albània:**

Declaració consignada en l'instrument de ratificació dipositat el 14 de novembre del 2002 - Or. angl.

La República d'Albània, d'acord amb l'article A de la part III, declara que es considera vinculada pels articles següents de la Carta:

Article 1. Dret al treball

Article 2. Dret a unes condicions de treball equitables

Article 3. Dret a la seguretat i a la higiene en el treball

Article 4. Dret a una remuneració equitativa

Article 5. Dret sindical

Article 6. Dret de negociació col·lectiva

Article 7. Dret dels infants i dels adolescents a la protecció

Article 8. Dret de les treballadores a la protecció de la maternitat

Article 11. Dret a la protecció de la salut

Article 19. Dret des treballadors migrants i de les seves famílies a la protecció i a l'assistència

Article 20. Dret a la igualtat d'oportunitats i de tractament en matèria d'ocupació i de professió, sense discriminació per raó de sexe

Article 21. Dret a la informació i a la consulta

Article 22. Dret a participar en la determinació i en la millora de les condicions de treball i de l'entorn laboral

Article 24. Dret a la protecció en cas d'acomiadament

Article 25. Dret dels treballadors a la protecció dels seus crèdits en cas d'insolvència del patró

Article 26. Dret a la dignitat en el treball

Article 28. Dret dels representants dels treballadors a la protecció en l'empresa i facilitats que se'ls han d'atorgar

Article 29. Dret a la informació i a la consulta en els procediments d'acomiadament col·lectius

Amb efecte des de: 01/01/03

Declaració anterior relativa a l'article: A

Andorra:

Declaració consignada en un carta del ministre de Relacions Exteriors d'Andorra del 2 de novembre del 2000, lliurada al secretari general en el moment de la

signatura de l'instrument el 4 de novembre del 2000 - Or. fr.

El Govern del Principat d'Andorra desitja que aquest acte de signatura s'interpreti com un gest en favor de la solidaritat europea. En signar la Carta social europea (revisada), el Principat d'Andorra s'afegeix a la majoria d'estats membres del Consell d'Europa que han reconegut els principis de la Carta. Nogensmenys, l'estructura particular de la societat i de l'economia andorranes comprometen el Principat d'Andorra a protegir els elements essencials de la seva especificitat, i en aquest sentit alguns articles de la Carta social europea (revisada) sembla que presenten dificultats per a la seva ratificació immediata.

Declaració anterior relativa a l'article: -

Armènia:

Declaració consignada en l'instrument de ratificació dipositat el 21 de gener del 2004 - Or. angl.

D'acord amb les lletres b i c de l'apartat 1 de l'article A de la part III de la Carta revisada, la República d'Armènia es considera vinculada pels articles 1, 5, 6, 7, 8, 17, 18, 19, 20, 22, 24, 27 i 28, i també pels apartats següents:

Apartats 1, 2, 3, 4, 5 i 6 de l'article 2

Apartat 1 de l'article 3

Apartats 2, 3, 4 i 5 de l'article 4

Apartats 1 i 3 de l'article 12

Apartats 1 i 2 de l'article 13

Apartat 2 de l'article 14

Apartats 2 i 3 de l'article 15

Amb efecte des de: 01/03/04

Declaració anterior relativa a l'article: A

Bèlgica:

Declaració consignada en l'instrument de ratificació dipositat el 2 de març del 2004 - Or. fr.

D'acord amb l'apartat 2 de l'article A de la part III de la Carta, Bèlgica es considera vinculada pels articles de la part II següents:

Article 1. Dret al treball

Article 2. Dret a unes condicions de treball equitables

Article 3. Dret a la seguretat i a la higiene en el treball

Article 4. Dret a una remuneració equitativa

Article 5. Dret sindical

Article 6. Dret de negociació col·lectiva

Article 7. Dret dels infants i dels adolescents a la protecció

Article 8. Dret de les treballadores a la protecció de la maternitat

Article 9. Dret a l'orientació professional

Article 10. Dret a la formació professional

Article 11. Dret a la protecció de la salut

Article 12. Dret a la seguretat social

Article 13. Dret a l'assistència social i mèdica

Article 14. Dret a beneficiar-se dels serveis socials

Article 15. Dret de les persones discapacitades a l'autonomia, a la integració social i a la participació en la vida de la comunitat

Article 16. Dret de la família a una protecció social, jurídica i econòmica

Article 17. Dret dels infants i dels adolescents a una protecció social, jurídica i econòmica

Article 18. Dret a l'exercici d'una activitat lucrativa al territori de les altres Parts

Article 19. Dret dels treballadors migrants i de les seves famílies a la protecció i a l'assistència (excepte l'apartat 12)

Article 20. Dret a la igualtat d'oportunitats i de tractament en matèria d'ocupació i de professió, sense discriminació per raó de sexe

Article 21. Dret a la informació i a la consulta

Article 22. Dret a participar en la determinació i en la millora de les condicions de treball i de l'entorn laboral

Article 25. Dret dels treballadors a la protecció dels seus crèdits en cas d'insolvència del patró

Article 26. Dret a la dignitat en el treball (apartat 1)

Article 29. Dret a la informació i a la consulta en els procediments d'acomiadament col·lectius

Article 30. Dret a la protecció contra la pobresa i l'exclusió social

Amb efecte des de: 01/05/04

Declaració anterior relativa a l'article: A

Bulgària:

Declaració consignada en l'instrument de ratificació dipositat el 7 de juny del 2000 - Or. fr.

D'acord amb l'apartat 2 de l'article D de la part IV de la Carta, la República de Bulgària declara que accepta el control del compliment de les seves obligacions en virtut d'aquesta Carta segons el procediment establert pel Protocol addicional de la Carta social europea de 9 de novembre de 1995, que fixa un sistema de reclamacions col·lectives.

Amb efecte des de: 01/08/00

Declaració anterior relativa a l'article: D

Declaració consignada en l'instrument de ratificació dipositat el 7 de juny del 2000 - Or. angl.

D'acord amb l'apartat 1 de l'article A de la part III de la Carta, la República de Bulgària declara el següent:

1. La República de Bulgària considera la part I de la Carta com una declaració que determina els objectius que vol assolir per tots els mitjans útils, en els àmbits nacional i internacional, tal com s'indica en l'apartat introductiu d'aquesta part.

2. La República de Bulgària es considera vinculada pels articles i els apartats següents de la part II de la Carta:

Article 1
Apartats 2, 4-7 de l'article 2
Article 3
Apartats 2-5 de l'article 4
Articles 5, 6, 7, 8, 11
Apartats 1 i 3 de l'article 12
Apartats 1-3 de l'article 13
Articles 14,16
Apartat 2 de l'article 17
Apartat 4 de l'article 18
Articles 20, 21, 22, 24, 25, 26
Apartats 2 i 3 de l'article 27
Articles 28 i 29

Amb efecte des de: 01/08/00

Declaració anterior relativa a l'article: A

Xipre

Declaració consignada en una nota verbal de la Representació Permanent de la República de Xipre, lliurada al secretari general en el moment de dipositar l'instrument de ratificació, el 27 de setembre del 2000 - Or. angl.

D'acord amb l'article A de la part III de la Carta, la República de Xipre declara que es considera vinculada pels articles

1, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 19, 20, 24 i 28, com també pels apartats següents:

Apartats 1, 2, 5 i 7 de l'article 2
Apartats 1, 2 i 3 de l'article 3
Apartats 1, 2, 3, 4, 6, 8 i 10 de l'article 7
Apartats 1, 2 i 3 de l'article 8
Apartats 2 i 3 de l'article 13
Apartat 4 de l'article 18, i
Apartat 3 de l'article 27
Amb efecte des de: 01/11/00

Declaració anterior relativa a l'article: A

Dinamarca:

Declaració consignada en una nota verbal del representant permanent, del 2 de maig de 1996, lliurada al secretari general en el moment de la signatura, el 3 de maig de 1996 - Or. angl.

El Govern danès formula reserves en relació amb les disposicions següents de la Carta social (revisada): apartat 7 de l'article 2, article 24, article 27, article 28, article 29 i article E de la part V.

Declaració anterior relativa a l'article: A

Estònia:

Declaració consignada en una nota verbal del Ministeri d'Afers Exteriors d'Estònia, lliurada en el moment del dipòsit de l'instrument de ratificació, l'11 de setembre del 2000 - Or. fr.

D'acord amb l'apartat 2 de l'article A de la part III de la Carta, la República d'Estònia declara que es considera vinculada pels articles següents de la part II de la Carta:

1) Article 1. Dret al treball (apartats 1-4, íntegrament)
2) Article 2. Dret a unes condicions de treball equitables (apartats 1-3, 5-7)
3) Article 3. Dret a la seguretat i a la higiene en el treball (apartats 1-3)
4) Article 4. Dret a una remuneració equitativa (apartats 2, 3, 4, 5)
5) Article 5. Dret sindical (íntegrament)
6) Article 6. Dret de negociació col·lectiva (apartats 1-4, íntegrament)
7) Article 7. Dret dels infants i dels adolescents a la protecció (apartats 1-4, 7-10)
8) Article 8. Dret de les treballadores a la protecció de la maternitat (apartats 1-5, íntegrament)
9) Article 9. Dret a l'orientació professional (íntegrament)

10) Article 10. Dret a la formació professional (apartats 1, 3, 4)

11) Article 11. Dret a la protecció de la salut (apartats 1-3, íntegrament)

12) Article 12. Dret a la seguretat social (apartats 1-4, íntegrament)

13) Article 13. Dret a l'assistència social i mèdica (apartats 1-3)

14) Article 14. Dret a beneficiar-se dels serveis socials (apartats 1, 2, íntegrament)

15) Article 15. Dret de les persones discapacitades a l'autonomia, a la integració social i a la participació en la vida de la comunitat (apartats 1-3, íntegrament)

16) Article 16. Dret de la família a una protecció social, jurídica i econòmica (íntegrament)

17) Article 17. Dret dels infants i dels adolescents a una protecció social, jurídica i econòmica (apartats 1, 2, íntegrament)

18) Article 19. Dret dels treballadors migrants i de les seves famílies a la protecció i a l'assistència (apartats 1-12, íntegrament)

19) Article 20. Dret a la igualtat d'oportunitats i de tractament en matèria d'ocupació i de professió, sense discriminació per raó de sexe (íntegrament)

20) Article 21. Dret a la informació i a la consulta (íntegrament)

21) Article 22. Dret a participar en la determinació i en la millora de les condicions de treball i de l'entorn laboral (íntegrament)

22) Article 24. Dret a la protecció en cas d'acomiadament (íntegrament)

23) Article 25. Dret dels treballadors a la protecció dels seus crèdits en cas d'insolvència del seu patró (íntegrament)

24) Article 27. Dret de les persones treballadores amb responsabilitats familiars a la igualtat d'oportunitats i de tractament (1-3, íntegrament)

25) Article 28. El dret dels representants dels treballadors a la protecció en l'empresa i facilitats que se'ls han d'atorgar (íntegrament)

26) Article 29. Dret a la informació i a la consulta en els procediments d'acomiadament col·lectius (íntegrament)

Amb efecte des de: 01/11/00

Declaració anterior relativa a l'article: A

Finlàndia:

Declaració consignada en l'instrument de ratificació dipositat el 21 de juny del 2002 - Or. angl.

La República de Finlàndia declara, d'acord amb l'article A de la part III de la Carta, que es considera vinculada pels articles següents de la part II de la Carta: articles 1 i 2, apartats 1 i 4 de l'article 3, apartats 2, 3 i 5 de l'article 4, articles 5 i 6, apartats 1 a 5, 7, 8 i 10 de l'article 7, apartats 2 i 4 de l'article 8, articles 9 a 18, apartats 1 a 9, 11 i 12 de l'article 19 i articles 20 a 31.

Amb efecte des de: 01/08/02

Declaració anterior relativa a l'article: A

França:

[Nota de la secretaria: França es considera vinculada per tots els articles de la part II de la Carta.]

Amb efecte des de: 01/07/99

Declaració anterior relativa a l'article: A

Irlanda:

Declaració consignada en l'instrument de ratificació i en una carta del representant permanent d'Irlanda, dipositats el 4 de novembre del 2000 - Or. angl.

D'acord amb l'article A de la part III de la Carta, Irlanda es considera vinculada per totes les disposicions de la Carta, excepte:

L'apartat 3 de l'article 8
Els apartats a i b de l'article 21
La lletra c de l'apartat 1 de l'article 27
L'article 31

Amb efecte des de: 01/01/01

Declaració anterior relativa a l'article: A

Declaració consignada en l'instrument de ratificació i en una carta del representant permanent d'Irlanda, dipositats el 4 de novembre del 2000 - Or. angl.

A causa del caràcter general de l'article 31 de la Carta, Irlanda de moment no pot acceptar les disposicions d'aquest article. Tanmateix, Irlanda seguirà atentament la interpretació que formuli el Consell d'Europa de les disposicions de l'article 31, a l'efecte de la seva acceptació en una data posterior.

Amb efecte des de: 01/01/01 -

Declaració anterior relativa a l'article: 21

Itàlia:

Declaració consignada en una nota verbal de la Representació Permanent, lliurada al secretari general en el moment del dipòsit de l'instrument de ratificació, el 5 de juliol de 1999 - Or. angl.

Itàlia no es considera vinculada per l'article 25 (dret dels treballadors a la protecció dels seus crèdits en cas d'insolvència del patró) de la Carta.

Amb efecte des de: 01/09/99 -

Declaració anterior relativa a l'article: A

Lituània:

Declaració consignada en l'instrument de ratificació dipositat el 29 de juny del 2001 - Or. angl.

La República de Lituània declara que es considera vinculada per les disposicions dels articles següents de la Carta: articles 1-11 de la part II, apartats 1, 3 i 4 de l'article 12, apartats 1-3 de l'article 13, articles 14-17, apartats 1 i 4 de l'article 18, apartats 1, 3, 5, 7, 9-11 de l'article 19, articles 20-22, articles 24-29 i apartats 1 i 2 de l'article 31.

Amb efecte des de: 01/08/01 -

Declaració anterior relativa a l'article: A

Moldàvia:

Declaració consignada en l'instrument de ratificació dipositat el 8 de novembre del 2001 - Or. angl.

D'acord amb l'apartat 1 de l'article A de la part III de la Carta, la República de Moldàvia es considera vinculada per les disposicions dels articles 1, 2, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 16, 17, 20, 21, 24, 26, 28, 29, com també parcialment per les disposicions dels apartats 1-3 de l'article 3, els apartats 3-5 de l'article 4, els apartats 1-4, 7-10 de l'article 7, els apartats 1-3 de l'article 13, els apartats 1, 2 de l'article 15, els apartats 3, 4 de l'article 18, els apartats 7, 8 de l'article 19 i l'apartat 2 de l'article 27.

La República de Moldàvia també reconeix que el respecte dels compromisos jurídics que resulten de la ratificació parcial de la Carta social europea revisada se sotmetrà als mecanismes de control indicats en la part IV de la Carta social europea, feta a Torí, el 18 d'octubre de 1961.

Amb efecte des de: 01/01/02 -

Declaració anterior relativa a l'article: A

Noruega:

Declaració consignada en l'instrument de ratificació dipositat el 7 de maig del 2001 - Or. angl.

El Regne de Noruega declara que es considera vinculat pels articles 1, 4-6, 9-17, 20-25, 30 i 31, com també, a més, per les disposicions dels apartats 1-6 de l'article 2, els apartats 2-3 de l'article 3, els apartats 1-3, 5-8 i 10 de l'article 7, els apartats 1 i 3 de l'article 8, els apartats 1-7 i 9-12 de l'article 19 i els apartats 1c i 2 de l'article 27 de la Carta.

Amb efecte des de: 01/07/01 -

Declaració anterior relativa a l'article: A

Declaració consignada en l'instrument de ratificació dipositat el 7 de maig del 2001 - Or. angl.

D'acord amb l'article L de la part VI de la Carta social europea revisada, el Govern noruec declara que el territori metropolità de Noruega al qual s'apliquen les disposicions de la Carta social europea revisada és el territori del Regne de Noruega, llevat de l'arxipèlag de Svalbard (Spitzbergen) i Jan Mayen. La Carta social europea revisada no s'aplica als dominis noruecs.

Amb efecte des de: 01/07/01 -

Declaració anterior relativa a l'article: L

Portugal:

Reserva consignada en l'instrument de ratificació dipositat el 30 de maig del 2002 - Or. fr./port.

La República portuguesa declara que no s'aplicarà l'apartat 6 de l'article 2, als contractes amb una durada que no sobrepassi un mes o als que estableixen un període normal de treball setmanal no superior a vuit hores, com tampoc als que tinguin un caràcter ocasional o particular.

Amb efecte des de: 01/07/02

Declaració anterior relativa a l'article: 2

Reserva consignada en l'instrument de ratificació dipositat el 30 de maig del 2002 - Or. fr./port.

La República portuguesa declara que l'obligació que resulta de l'article 6 no és un obstacle, respecte a l'apartat 4, a la prohibició del locaut, establerta en l'apartat 4 de l'article 57 de la Constitució.

Amb efecte des de: 01/07/02 -

Declaració anterior relativa a l'article: 6

Romania:

Declaració consignada en l'instrument de ratificació dipositat el 7 de maig de 1999 - Or. fr.

D'acord amb les disposicions de l'apartat 1 de l'article A de la part III de la Carta, Romania accepta la part I de la Carta com una declaració que determina els objectius que vol assolir per tots els mitjans útils, i es considera vinculada per les disposicions de l'article 1; articles 4-9; articles 11, 12, 16, 17, 20, 21, 24, 26, 28 i 29, com també, a més, per les disposicions dels apartats 1, 2, 4-7 de l'article 2; els apartats 1-3 de l'article 3; els apartats 1-3 de l'article 13; els apartats 1 i 2 de l'article 15; els apartats 3 i 4 de l'article 18; els apartats 7 i 8 de l'article 19, i l'apartat 2 de l'article 27.

Amb efecte des de: 01/07/99

Declaració anterior relativa a l'article: A

Declaració consignada en l'instrument de ratificació dipositat el 7 de maig de 1999 - Or. fr.

Romania declara que accepta que l'aplicació dels compromisos jurídics establerts en la Carta social europea (revisada) estigui sotmesa al mecanisme de control establert en la part IV de la Carta social europea, adoptada a Torí, el 18 d'octubre de 1961.

Amb efecte des de: 01/07/99 -

Declaració anterior relativa a l'article: C

Estònia:

Declaració consignada en una nota verbal lliurada al secretari general en el moment del dipòsit de l'instrument de ratificació, el 7 de maig de 1999 - Or. angl.

D'acord amb l'apartat 2 de l'article A de la part III de la Carta, la República d'Eslovènia declara que es considera vinculada pels articles següents de la part II de la Carta: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, apartats 2 i 3 de l'article 13, 14, 15, 16, 17, apartats 1, 3 i 4 de l'article 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30 i 31.

Amb efecte des de: 01/07/99 -

Declaració anterior relativa a l'article: A

Declaració consignada en una nota verbal lliurada al secretari general en el moment del dipòsit de l'instrument de ratificació, el 7 de maig de 1999 - Or. angl.

D'acord amb l'apartat 2 de l'article D de la part IV de la Carta, la República d'Eslovènia declara que accepta el control de les obligacions concretes en virtut d'aquesta Carta segons el procediment establert pel Protocol adicional de la Carta social europea, fet a Estrasburg el 9 de novembre de 1995, que fixa un sistema de reclamacions col·lectives.

Amb efecte des de: 01/07/99 -

Declaració anterior relativa a l'article: D

Suècia:

Declaració consignada en l'instrument de ratificació dipositat el 29 de maig de 1998 - Or. angl.

D'acord amb l'apartat 2 de l'article A de la part III de la Carta, Suècia es considera vinculada pels articles següents de la part II.

Article 1. Dret al treball (apartats 1-4, tots)

Article 2. Dret a unes condicions de treball equitables (apartats 3, 5-6)

Article 3. Dret a la seguretat i a la higiene en el treball (apartats 1-3)

Article 4. Dret a una remuneració equitativa (apartats 1, 3-4)

Article 5. Dret sindical

Article 6. Dret de negociació col·lectiva (apartats 1-4, tots)

Article 7. Dret dels infants i dels adolescents a la protecció (apartats 1-4, 7-10)

Article 8. Dret de les treballadores a la protecció de la maternitat (apartats 1 i 3)

Article 9. Dret a l'orientació professional

Article 10. Dret a la formació professional (apartats 1-5, tots)

Article 11. Dret a la protecció de la salut (apartats 1-3, tots)

Article 12. Dret a la seguretat social (apartats 1-3)

Article 13. Dret a l'assistència social i mèdica (apartats 1-4, tots)

Article 14. Dret a beneficiar-se dels serveis socials (apartats 1-2, tots)

Article 15. Dret de les persones discapacitades a l'autonomia, a la integra-

ció social i a la participació en la vida de la comunitat (apartats 1-3, tots)

Article 16. Dret de la família a una protecció social, jurídica i econòmica

Article 17. Dret dels infants i dels adolescents a una protecció social, jurídica i econòmica (apartats 1-2, tots)

Article 18. Dret a l'exercici d'una activitat lucrativa en el territori de les altres Parts (apartats 1-4, tots)

Article 19. Dret dels treballadors migrants i de les seves famílies a la protecció i a l'assistència (apartats 1-12, tots)

Article 20. Dret a la igualtat d'oportunitats i de tractament en matèria d'ocupació i de professió, sense discriminació per raó de sexe

Article 21. Dret a la informació i a la consulta

Article 22. Dret a participar en la determinació i en la millora de les condicions de treball i de l'entorn laboral

Article 23. Dret de la gent gran a una protecció social

Article 25. Dret dels treballadors a la protecció dels seus crèdits en cas d'insolvència del patró

Article 26. Dret a la dignitat en el treball (apartats 1-2, tots)

Article 27. Dret del les persones treballadores amb responsabilitats familiars a la igualtat d'oportunitats i de tractament (apartats 1-3, tots)

Article 29. Dret a la informació i a la consulta en els procediments d'acomodament col·lectius

Article 30. Dret a la protecció contra la pobresa i l'exclusió social

Article 31. Dret a l'habitatge (apartats 1-3, tots).

Amb efecte des de: 01/07/99 -

Declaració anterior relativa a l'article: A

Declaració consignada en l'instrument de ratificació dipositat el 29 de maig de 1998 - Or. angl.

Suècia considera que el tractament preferent no serà considerat com a incompatible amb l'article E de la Carta.

Amb efecte des de: 01/07/99 -

Declaració anterior relativa a l'article: E

Declaració del Principat d'Andorra d'acord amb l'article A de la part III de la Carta social europea (revisada)

D'acord amb l'article A de la part III de la Carta, el Principat d'Andorra declara que es considera vinculat pels articles i els apartats següents de la part II de la Carta:

Article 1. Dret al treball (apartats 1-4, íntegrament)

Article 2. Dret a unes condicions de treball equitables (apartats 1-7, íntegrament)

Article 3. Dret a la seguretat i a la higiene en el treball (apartats 1-4, íntegrament)

Article 4. Dret a una remuneració equitativa (apartats 1-5, íntegrament)

Article 5. Dret sindical (íntegrament)

Article 7. Dret dels infants i dels adolescents a la protecció (apartats 1-10, íntegrament)

Article 8. Dret de les treballadores a la protecció de la maternitat (apartats 1-5, íntegrament)

Article 9. Dret a l'orientació professional (íntegrament)

Article 10. Dret a la formació professional (apartats 1-5, íntegrament)

Article 11. Dret a la protecció de la salut (apartats 1-3, íntegrament)

Article 12. Dret a la seguretat social (apartats 1-4, íntegrament)

Article 13. Dret a l'assistència social i mèdica (apartats 1-4, íntegrament)

Article 14. Dret a beneficiar-se dels serveis socials (apartats 1-2, íntegrament)

Article 15. Dret de les persones discapacitades a l'autonomia, a la integració social i a la participació en la vida de la comunitat (apartats 1-3, íntegrament)

Article 17. Dret dels infants i dels adolescents a una protecció social, jurídica i econòmica (apartats 1-2, íntegrament)

Article 18. Dret a l'exercici d'una activitat lucrativa al territori de les altres Parts (apartat 4)

Article 19. Dret dels treballadors migrants i de les seves famílies a la protecció i a l'assistència (apartats 1, 3, 5, 7, 9, 11, 12)

Article 20. Dret a la igualtat d'oportunitats i de tractament en matèria d'ocupació i de professió, sense discriminació per raó de sexe (íntegrament)

Article 23. Dret de la gent gran a una protecció social (íntegrament)

Article 26. Dret a la dignitat en el treball (apartats 1-2, íntegrament)

Article 30. Dret a la protecció contra la pobresa i l'exclusió social (íntegrament)

Article 31. Dret a l'habitatge (apartats 1-2)

Proposta d'aprovació de l'adhesió a l'Organització Internacional de la Francofonia

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 30 de juny del 2004 ha aprovat la següent:

Proposta d'aprovació de l'adhesió a l'Organització Internacional de la Francofonia

A partir de la segona meitat del segle XX comencen a aparèixer i a constituir-se diversos moviments associatius i es duen a terme conferències que tenen principalment dos elements en comú, la utilització de la llengua francesa com a punt d'unió entre persones, associacions, entitats i governs de països diferents i el desig de cooperar en el desenvolupament dels països menys afavorits. Aquests moviments associatius condueixen en primer lloc a la conferència de Niamey l'any 1970, on es constitueix el primer organisme intergovernamental de la francofonia, l'Agència de Cooperació Cultural i Tècnica, i posteriorment, a la cimera de París l'any 1986, primera cimera de caps d'Estat i de Govern de països on es reuneixen representants de 41 estats francòfons. L'any 1987 se celebra la segona cimera al Quebec, i s'estableix la periodicitat bianual de les cimeres. Finalment l'any 1996 s'adoptà la Carta de la Francofonia com a estatut de l'Organització Internacional de la Francofonia (OIF), tot i que aquest organisme no s'institucionalitza fins a l'any 1998.

L'Organització Internacional de la Francofonia engloba, sobre la base de la llengua francesa com a punt de partida, el conjunt d'actes que tenen com a finalitat la promoció de la multiculturalitat i els drets humans, emfatitzant les polítiques de desenvolupament. Els seus objectius principals són la cooperació internacional en els àmbits de l'educació, l'economia, el desenvolupament i la diversitat cultural, així com la consolidació i la promoció de la democràcia, els drets humans i el medi ambient.

Actualment l'OIF compta amb 56 estats membres entre membres de ple dret, membres associats i observadors.

El text de la Carta, que consta de 21 articles, 7 annexos i 1 disposició que modifica procediments administratius interns, defineix el marc d'actuació, els valors de l'OIF i la seva estructura. Entre els òrgans i les instàncies que la componen en destaquen els següents:

La Cimera de caps d'Estat i de Govern, que es reuneix cada dos anys per tal de definir les orientacions de l'organització i adoptar les resolucions necessàries per aconseguir els objectius establerts a la Carta.

La Conferència Ministerial, integrada pels ministres encarregats dels afers exteriors o de la francofonia, que es reuneix cada any per tal de preparar les cimeres i executar les decisions que se'n deriven.

El Consell Permanent de la Francofonia, format pels representants personals dels caps d'Estat o de Govern, que es reuneix dos cops a l'any i disposa de tres comissions: política, econòmica i de cooperació.

La Secretaria General, dirigida per la figura del secretari general que, a banda de les funcions típicament administratives, té també funcions polítiques com a portaveu i representant oficial de l'OIF.

L'Assemblea Internacional de Parlamentaris de Llengua Francesa, a la qual pertany el Consell General del Principat d'Andorra.

Els operadors directes: Agència Intergovernamental de la Francofonia, TV5, Agència Universitària de la Francofonia, i la Universitat Senghor d'Alexandria.

El Principat d'Andorra ha compartit i comparteix amb la República Francesa importants vincles que s'han anat desenvolupant al llarg de la història, i la participació als treballs de la francofonia permetria ampliar aquesta relació d'amistat privilegiada al conjunt de països membres de l'OIF, repartits per Europa, Amèrica, Àfrica, Àsia i Oceania. L'adhesió a aquest organisme, a més, permetria en gran mesura canalitzar part de l'ajut que Andorra destina a la cooperació internacional.